

te staan, die
gt.

hab. In den
stuk wordt
st. Tesamen
bben ze slag
vining voor
ken van een
ngeschonden
tionale pres-
n. En Achab
estelde aspi-
elijk spoedig
oek van Jo-
ing van vor-
e maken ge-
schisma was
cryolken be-
onderbreking
en leefde ei-
nder Josef at
tik, althans
chab smeedt

plannen. Hij
chen koning,
ant de man
een verbond
el veroverde
raak is van
bhen nog al-
vestigt daar-
en we doen
die stad be-
En de strijd
re zaak. Zijn
is hij Josafat
ns toezegging
jn legers in-
ledigen steun

t vooraf het
worden ge-
lot; het was
tekening. De
niet geen rol-
zelf heeft hij
hoeft, maar
een plezier
schijnen niet
toonele.
hab die men-
man, die de
ta opgejaagd.
wat betreft
in wel eens
van den ko-
noodige ap-
met het oog
kondigt over
En die vrees
nder aarzelen
lechter de be-
preekje zoo
det den zegen
in Israël kent
spreken van
der. Dat is
ere kan even
spreken over

diet. Hij heeft
wel met pro-
e openbaring.
g. En daarom
des HEEREN
en komt, om-
Er blijkt er
Maar Achab
zel heeft, om-
van onheil en
a de profeten
doch slechts
hrang van Jo-
lecha te laten
lijk. Die vier-
et tooneel; ze
et is allemaal
heeft zich een
fen, en zegt:
n. Het profet-
rend symbool
u opeens alle-
grijgen. En de
t hem in het
nu in vredes-
ing houdt niet
en spreek net

rofetie in die
liet een waar-
annen worden
d in den Naam
zen sterveling,
als 't volk er
Naam dienst
et? Het derde

gebod is hier vergeten. Maar desondanks is men vroom.
Men is heusch niet afkeerig van de profetie.

Als we maar begrijpen, dat zulke profetie een vloek
is. Omdat dit woord van zegen in Gods Naam het
voorafgaand woord van oordeel begraaft en vergeten
doet. Achab kon geen zegen meer verwachten. Juist
vanwege zijn pro-syrische politiek was voor drie jaren
hem den ondergang aangezegd. Nu kan hij wel den
steven wenden, en een anti-syrische periode intreden,
en profetisch doen begeleiden, dat is geen bekeering
en dat neemt het woord van oordeel niet terug. Hij
kan terecht de Syriërs beschuldigen van woordbreuk;
en terecht zeggen, dat Ramoth van Israël is, en te-
recht propaganda voeren voor betere verhoudingen
met het broedervolk in Juda. Maar als hij zich niet
bekéert, staat de HEERE niet achter dit alles.

Daarom krijgt de profetie het zwaar in dezen tijd.
Men wil het Woord Gods inschakelen, ook vandaag,
en het Christenvolk op elk gebied in zijn Naam op-
wekken tot trouw en ijver. Doch de eerste vraag bij
heel de propaganda is, of dat volk den zegen kan
verwachten en mag begeeren, ja dan neen. Of het zich
bekeert dan wel in afval volhardt, ondanks koerswij-
ziging van het moment. En de tweede vraag is, wat
men met de inschakeling der profetie beoogt. Hand-
having van eigen onweersprekelijke rechten, dan wel
van het onvervreemdbaar recht des HEEREN. Wat
wil men vandaag? Behoud van veroverde posities?
Of terugwinning van verloren terrein? Of is er waar-
achtige wederkeer tot den Heere? En de derde vraag
is: wat gaat de profetie zeggen? De kwestie Jahwé
dan wel Adonai is ook vandaag actueel. Wee de pro-
fetie die komt van de zijde der ja-broers, die propa-
ganda moeten maken, en die preeken leveren op be-
stelling: een licht preekje? Best. Een zware preek?
Ook goed. Als U maar vóór is, en „de zaak” steunt. Wee
ons, als we vergeten zouden, dat het in heel de christe-
lijke actie van dezen brandenden tijd een levens-
kwestie is, dat het derde gebod in zendingsactie, in
verkiezingscampagne, in sociale propaganda, overal
beheerschend is. We zijn verloren, als we vooruitgang
zouden boeken, terwijl het ons niet meer interesseer-
en zou of de propaganda geschiedt in den naam van
„onzen lieven Heer” of een anderen afgod, dan wel in
dien van den God en Vader van onzen Heere Jezus
Christus.

Dat is het benauwende vandaag: de antichrist komt
nabij. Maar wie zich Christen noemen, maken zich
veelal niet meer druk over de grondvragen, als de
propaganda voor „christelijke actie” maar succes-
heeft. Men kijkt naar links met jaloeerschheid: ze zijn
daar zoo sterk. En men wil een dam opwerpen. Maar
men kijkt naar den verkeerden kant. Rechts is zoo
hopeloos slap. En dat zal steeds erger worden, zoo-
lang we concreet het derde gebod vergeten.

A.

B. H.

Wat leeft er in de zendingskringen der synodocraten? XIII.

Ook de onderwijs-zaken hebben de volle aandacht
van de gelijkgeschakelaars gehad.

Ik moet eerlijk bekennen, dat de lezing van het
Rapport der synodocratische zendingsdeputaten me
doorlopend verbaasd heeft. Dat het erg was, wist
ik, maar dat het zóó erg zou zijn, had ik niet durven
verwachten.

Maar wat ik van de christelijke scholen las, heeft
me de vraag doen stellen: hebben de deputaten zich
nog herinnerd, hoe in 1940—1945 diegenen, die een
pen hadden om tegen heel die nazificatie en totali-
seering ons volk te wapenen, die pen gehanteerd heb-
ben? Wat hebben ze van hun getuigenis nu eigenlijk
geleerd? We hebben eerst een tijd van Buch-
manianisme beleefd; en toen de „geeste-
lijke herbewapening” als vaandelleus aan-
gehoord; en vervolgens naar Oslo en zoo gekeken;
en elken keer liep er weer een of ander Nieuw-Ne-
derlandje „van stapel”. Maar nauwelijks komen ze
daarna in contact met de zoekmisten in de „repe-
blik”, of ze vallen achterover, en alleen Soekarno
loopt van stapel, en krijgt ze zoomaar klein.

Hoor maar, hoe inzake de christelijke scholen plan-
nen gesmeed zijn te Batavia.

Volgens het ontwerp wordt door het college van
deputaten van de samenwerkende kerken een centra-
le schoolraad opgericht.

Dat is dus nummer één. Een deputatencollege
(eigenlijk onbekend in het gereformeerde kerkrecht,
maar daar zullen we niet over vallen) richt een centra-
len schoolraad op. Natuurlijk is dat laatste wel
degelijk in strijd met het gereformeerde kerkrecht.
Deputaten worden binnen het kader van dát recht
benoemd door een kerkelijke vergadering met
een zeer bepaalde kerkelijke opdracht, blijven voor
de vervulling van die opdracht verantwoordelijk aan
de volgende vergadering, die aan de hen instrueren-
de gelijk staat, of aan deze zelf, maar mogen geen
vrij college vormen, en geen instructie aanvaarden
van andere instanties dan van de kerkelijke verga-

Javaansche dans.

Op Donderdag 29 April heeft Synodocratisch Am-
sterdam ongetwijfeld een schoonen avond beleefd. De
Zendingscommissie van de „Gereformeerde Kerk” te
Amsterdam belegde op dien datum een samenkomst in
het Indisch Instituut. U begrijpt, dat „Indisch” hier
een anachronisme is voor „Indonesisch”. De beheer-
deren van dat Instituut zijn lang zoo progressief niet
als de Zendingamenschen der Synodocratie, die voort-
aan als buitenlanders naar de overzeesche gebiedsde-
len van het Koninkrijk der Nederlanden reizen, naar
Indonesië en zich natuurlijk voor de zaken der Zen-
ding niet meer tot minister Jonkman, maar tot Z.
Exc. van Boetzelaer van Oosterhout wenden. Maar
op dien avond spraken in dat Indisch Instituut —
we gaan af op een annonce in Trouw — Prof. Dr.
J. H. Bavinck en Dr L. Onvlee. Merkwaaardigerwijze
was alleen het onderwerp van den laatsten spreker
aangekondigd. Hij zou redevoeren over „Bij ons op
Soemba”. Waarover Prof. Bavinck het zou hebben
bleef een verrassing. Toch lijkt het ons niet moeilijk
het te raden. Want de advertentie kondigde aan:
„Uitvoering van Javaansche dansen”. De bezoekers
mochten dan hooren, hoe het „bij ons op Soemba” is
en hoe het „bij ons op Java” is, (of is dat niet meer
„bij ons”?) mochten ze zien. En nu zijn wij vast niet
zooover de plank mis, als we aannemen, dat Prof. Dr.
J. H. Bavinck bij die dansen de noodige toelichting
gegeven heeft.

Onze vriend Jansen was van meening, dat Prof. Ba-
vinck zou spreken over de schoonheid van de oude
Javaansche Cultuur, naar aanleiding van de gratie,
waarmee Javaansche schoonen die oude dansen uit-
voeren. En onze vriend haalde er zelfs de gemeens-
chap bij. Wij voor ons houden daar niet van. Van
dat bijlslepen. En wij opperden veel meer het denk-
beeld dat Bavinck de diepe religieuze grondmotieven
van die Javaansche dansen zou blootleggen om te laten
zien, hoe arm het heidendom is. Zoals Calvijn het
ook had over Plato „dien armen heiden”. En we wa-
ren voorts van oordeel dat Bavinck naar aanleiding
van het zichtbaar onderwijs aan de Amsterdammers
zou aantoonen de noodzaak van de Zending. Om het

dering, die hen benoemde. Het is duidelijk, dat (ook)
dit deputatencollege dus in het gereformeerde kerk-
recht een vreemde eend in de bijt is, en dat het ont-
worpen is naar een niet-gereformeerd kerkrecht; zoo-
als ook de Hervormde kerk toepast. Door het „op-
richten” van een centralen schoolraad doen ze eerst
wat niet der kerk is (eerste zonde tegen het kerk-
recht) en geven daarna, voorzover het de „gerefor-
meerde” deputaten betreft, hun taak weer uit han-
den (eerste zwakte die het gevolg van zulk optre-
den is).

Die centrale schoolraad immers — aldus het Ba-
tavia'sche stuk — vormt het bestuur van de stichting,
die de christelijke scholen verzorgt. Een stichting dus.
En ze verzorgt de scholen. Haar bestuur is 'n creatuur
van een deputatencollege, dat van allerlei kerk
met allerlei confessie is uitgegaan. Men heeft
dus de christelijke school naar gereformeerde belijde-
nis en op christelijken grondslag, zoals wij dien ken-
nen, prijsgegeven. En de heele zaak is zoo ingericht,
dat de republikeinsche eenheidsmacht onmiddellijk de
hand aan het stuur kan leggen.

Het is dus niet erg veel, dat hier wordt overge-
laten aan „het initiatief van de christelijke gemeen-
schap”; we kiezen de terminologie van het rapport
zelf; vermoedelijk wordt met die „christelijke ge-
meenschap” zoo iets bedoeld als wat sommigen noe-
men „de kerk als organisme”.

Dat initiatief van die christelijke gemeenschap
heeft dan ook niet zoo veel om het lijf. De eindhovens-
che deputaten, die de oude klanken nog wel kennen,
willen de eindhovensche synode nog wel troosten
op dit punt. Let maar op: ze zeggen, dat „ook” (!)
het initiatief van de christelijke gemeenschap wordt
ingeschakeld: een troostprijs voor alle benauwde ziel.
Maar wat betekent dat initiatief? Ongeveer niets.
Want die christelijke gemeenschap met heel haar ini-
tiatief kan niet tot de leiding door d-
r i n g e n. Immers, zoo zegt artikel 2, de LEDEN
van den schoolraad, ja, DIE worden aangewezen, we
herzeggen: a a n g e w e z e n, in gemeenschappelijk
overleg tusschen het college van deputaten der sa-
menwerkende kerken, bovenbedoeld, en de Bopkri. Dit
laatste wil zeggen: Vereeniging Christelijk Onderwijs
op Java.

De goede lieden kunnen net zoo veel initiatief heb-
ben als ze willen, maar op de kans om lid van den
schoolraad te worden hebben ze te wachten in allen
oatmoed. Te wachten op a a n w i j z i n g door het
overleg van deputaten-college en Bopkri. Maar heel
die Bopkri, met al haar initiatief, m a g n i e t l a n g
e r b e s t a a n a l s s t i c h t i n g. De stich-
ting, die de christelijke scholen voortaan verzorgt,
heeft een bestuur, dat gevormd wordt door den cen-
tralen schoolraad. En die is opgericht door de depu-
taten qua college.

aan de Javanen te zeggen, dat het nu lang genoeg is,
dat zij den voorgaanden tijd in deze dingen gewandeld
hebben in „den ijdel wandel, die hun van de vaderen
overgeleverd is”.

Onze vriend Jansen geloofde ons niet.

Maar wij voor ons zijn van meening, dat dit illustere
voorbeeld van de Centrale Zendingscommissie na-
volging verdient. Mocht De Goossens er ook eens op
uit trekken om te verhalen van „bij ons op Soemba”,
dan zou een twee-acter over de Soembaneesche
paardendierverij ongetwijfeld als illustratie-middel uit-
nemende diensten kunnen bewijzen. En mochten de
geruchten juist zijn, dat aan onze Kerken een zen-
dingsterrein op Borneo is „aangeboden”, dan zouden
wij voor ons er voor voelen aan de Zendingscommissie
bij ons voor te stellen tusschen twee sprekers — we
denken hier niet in de categorie van ruimte, maar
van tijd — eens een partijtje te laten koppensnellen.
We zitten alleen met de moeilijkheid zoo op stel en
sprong te zeggen wie er dan voor in aanmerking
moesten komen. N.l. om gesneld te worden. Maar dat
laat zich dan wel vinden.

Overigens gelooven we, dat de vondst van de Cent-
rale Zendingscommissie van de „Gereformeerde Ker-
ken” te Amsterdam heelemaal geen nieuwtje was. In
dat opzicht verschillen we ook van onzen vriend Jan-
sen. Want wij voor ons gelooven, dat de eerste uit-
voering van de Javaansche dansen in Zendingssamen-
komsten niet is gegeven in Amsterdam maar te Eind-
hoven. Daar danste niet als eenmaal te Weenen het
Congres, maar een Synode. Daar trok Bavinck aan de
touwtjes en de Kerken-in-synode-bijeen dansten. Of
liever gezegd: Er werd op Java gepijpt en in Eind-
hoven naar die Javaansche pijpen gedanst.

Dat was ditmaal geen Spaansche dans op Hol-
landsch ijs, maar een Javaansche dans op een
Brabantschen Kerkvloer.

Onze vriend Jansen, die er altijd van alles bijlsleept,
deed een vraag over het koppensnellen: „Of dat dan
wel iets nieuws zou zijn?” Hij dacht, dat dat óók al
eerder vertoond was, en meende, dat men eens e voto
dordraceno¹⁾ een lintworm gesneld had. En dat dat
snellen ook niet voor verbetering vatbaar was: „men-
schelijkerwijze volmaakt”.

We gaven Jansen géén antwoord.

We houden niet van Jansen.

Niet van koppensnellen.

Ook niet om zóó iets er nu weer bij te slepen.

D. E. C.

¹⁾ Op Dordtsch verzoek.

En dan zullen er nog „uitnoodigingen” geschieden.
„Andere schoolverenigingen zullen uitgenoodigd wor-
den zich zelf te doen opgaan in deze
stichting”. Het initiatief wordt dus uitgenoodigd zich
te laten smoren of binden. Er staat niet bij, wat er
met die andere schoolverenigingen gebeuren zal als
ze het eens in haar hoofd mochten halen, te bedanken
voor de uitnoodiging. We weten, wat een „uitnoodi-
ging” beteekent in totalitaire organisaties. Vaak
hebben die uitnoodigingen dezelfde kracht, als waar-
mee vroeger, en nog, menschen die men kwijt wil, een
pistool op hun tafel vinden: ze mogen het wapen kee-
ren tegen zichzelf, als ze de eer aan zich houden wil-
len; en zoo niet, dan hebben de machthebbers nog
wel een wapen. Wijselijk, maar niet overduidelijk,
merken deputaten dan ook op, dat de verdere „ont-
wikkeling” inzake dat inschakelen van particuliere or-
ganisaties naast de kerkelijke aan de toekomst moet
worden overgelaten. Dat zal wel zoo zijn, en we wis-
ten dat al, ook al hadden we het niet kunnen lezen.

Inzake dit en andere te vormen deputaten-colleges
zeggen de deputaten van Eindhoven, dat de traditie
van het zendingswerk in zijn vroegeren „vorm” wordt
voortgezet. Dat is zoo, wat den naam (deputaten)
betreft; maar meer ook niet. En heel
schuchter komt uit hun mond de verzekering, d a t
h e t d a n o o k s t e l l i g n i e t z o o i s, d a t
v a n u i t h e t b e g i n s e l r e d e n e e r e n d,
d i t d e m e e s t j u i s t e w i j z e v a n h a n-
d e l e n z o u z i j n. Neen, het is zelfs zeer on-
juist. Maar 't komt meer voor, dat men wat zeer onjuist
is aandient als „niet het meest juist”. Dat is onge-
veer hetzelfde als wanneer ge zegt: het is zeer onge-
hoorzaam, maar zeg maar, dat het niet het meest
gehoorzaam is. Of: het is zeer ongereformeerd, maar
zeg maar: het is niet het meest gereformeerd. Of:
het is revolutionair, maar zeg maar, dat het niet het
meest antirevolutionair is.

Dit is dan de taal van deputaten der kerken, Eind-
hoven, anno 1948. Onderteekenaars bekend. K. S.

geen reden tot nervositeit.

Er zijn er, die een beetje nerveus worden, omdat
ze meenen, dat er gevaar is. Het blijkt, dat er onder
ons verschil van meening is omtrent de vraag, wat
practisch onze roeping is op politiek gebied; en, naar
het gewone recept worden die meeninggeschillen
uitgeblut door de synodocratische, of synodocratisch
geleide pers. De Toornvliet bidt al, naar we uit zijn
blad aanhaalden, voor onzen broeder Ottevanger, hoe-
wel ds T. nu al jaren lang betoogd heeft, dat heusch de
Heere God gesproken heeft tot alle vleesch, dat het
openbare zonde is, te gaan zitten onder een preek-
stoel, waar b.v. dr Greijdenus zou voorgaan, en hoe-
wel br Ottevanger wel onder zoo'n preekstoel is gaan